

Warszawa, dnia 29 grudnia 2021 r.

Poz. 1197

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI¹⁾**

z dnia 13 grudnia 2021 r.

w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej „Projektowanie i wdrażanie działań zapobiegających przemocy szkolnej, wykluczaniu i prześladowaniu rówieśniczemu na poziomie oddziału szkolnego” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Na podstawie art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia informacje o włączeniu kwalifikacji rynkowej „Projektowanie i wdrażanie działań zapobiegających przemocy szkolnej, wykluczaniu i prześladowaniu rówieśniczemu na poziomie oddziału szkolnego” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Minister Edukacji i Nauki: *P. Czarnek*

¹⁾ Minister Edukacji i Nauki kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji i Nauki (Dz. U. poz. 1848 i 2335).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 grudnia 2021 r. (poz. 1197)

INFORMACJE O WŁĄCZENIU KWALIFIKACJI RYNKOWEJ „PROJEKTOWANIE I WDRAŻANIE DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAJĄCYCH PRZEMOCY SZKOLNEJ, WYKLUCZANIU I PRZEŚLADOWANIU RÓWIEŚNICZEMU NA POZIOMIE ODDZIAŁU SZKOLNEGO” DO ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI

1. Nazwa kwalifikacji rynkowej

Projektowanie i wdrażanie działań zapobiegających przemocy szkolnej, wykluczaniu i prześladowaniu rówieśniczemu na poziomie oddziału szkolnego

2. Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej

Certyfikat

3. Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji rynkowej

Ważny bezterminowo

4. Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisany do kwalifikacji rynkowej

6 poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

5. Efekty uczenia się wymagane dla kwalifikacji rynkowej

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację rynkową „Projektowanie i wdrażanie działań zapobiegających przemocy szkolnej, wykluczaniu i prześladowaniu rówieśniczemu na poziomie oddziału szkolnego” posługuje się pogłębioną wiedzą dotyczącą zjawiska przemocy rówieśniczej, jego przejawów, przyczyn i konsekwencji w stosunku do poszczególnych uczniów i całych oddziałów szkolnych oraz wiedzą o dynamice grupy rówieśniczej. Potrafi zdiagnozować dynamikę oraz hierarchię grup rówieśniczych, identyfikuje potrzeby poszczególnych uczniów i całych oddziałów szkolnych. Samodzielnie przygotowuje i wdraża w oddziale szkolnym program prewencyjny i działania interwencyjne dostosowane do potrzeb i charakterystyki tego oddziału, a także monitoruje ich realizację. Stosuje różnorodne techniki angażowania grupy, promuje działania w rozwiązywaniu problemów klasowych oraz wzmacnia współpracę w grupie. Osoba posiadająca kwalifikację rynkową przeprowadza diagnozę grupy pod kątem występowania zachowań przemocowych (rozróżnienia poszczególnych rodzajów zachowań przeladowczych), ról poszczególnych uczniów w procesie prześladowania, dręczenia i wykluczania, norm grupy, kolektywnych działań wykluczających i stygmatyzujących danego ucznia, zachowań cyberprzemocowych. Wspiera poszczególnych uczniów oraz współpracuje z rodzicami uczniów i innymi specjalistami (nauczycielami, pedagogami, psychologami). W swojej pracy bierze pod uwagę potrzeby i dobro poszczególnych uczniów oraz całych oddziałów szkolnych.

Zestaw 1. Projektowanie i wdrażanie prewencyjnych programów wychowawczych	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Posługuje się wiedzą dotyczącą grupy rówieśniczej i jej dynamiki	<ul style="list-style-type: none"> - omawia rodzaje relacji interpersonalnych w oddziale szkolnym, - omawia zasady i etapy dynamiki grupy rówieśniczej, - omawia role, jakie mogą pełnić uczniowie w grupie rówieśniczej, - omawia podstawowe zasady wykorzystania dynamiki grupy rówieśniczej, wskazując potencjalne zyski i zagrożenia w pracy wychowawczej.
Posługuje się wiedzą dotyczącą przemocy rówieśniczej	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia typologię zachowań przemocowych, podając konkretne przykłady i wskazując na zakres ich występowania w poszczególnych grupach wiekowych, - wymienia przejawy przemocy rówieśniczej, - omawia aspekty kultury przemocowej w grupach rówieśniczych, - wskazuje na potencjalne zagrożenia związane z przemocą w Internecie, uwzględniając cyberprześladowanie, - podaje symptomy mogące wskazywać, że uczeń jest ofiarą przemocy w szkole i Internecie, - omawia konsekwencje występowania zachowań przemocowych dla uczniów i całego oddziału szkolnego, - omawia wspierającą rolę oddziału szkolnego oraz wychowawcy.
Przygotowuje charakterystykę oddziału szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> - na podstawie obserwacji oddziału szkolnego, rozmów z uczniami i innymi nauczycielami oraz rozmów prowadzonych podczas zebrań z rodzicami opracowuje charakterystykę oddziału szkolnego (obejmującą informacje takie jak: czy oddział jest zgrany, czy występują grupy, czy grupy ze sobą współpracują), - na podstawie obserwacji oddziału szkolnego, rozmów z uczniami i innymi nauczycielami oraz rozmów prowadzonych podczas zebrań z rodzicami opracowuje charakterystykę uczniów pod kątem interakcji wewnątrzgrupowych (struktury relacji interpersonalnych takich jak: lubienie, izolowanie), - na podstawie zebranych informacji (charakterystyki oddziału szkolnego i poszczególnych uczniów) przygotowuje wytyczne do programu prewencyjnego.
Przygotowuje program prewencyjny dla oddziału szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> - projektuje program prewencyjny uwzględniający: opis doboru działań do potrzeb i charakterystyki grupy, opis zestawu działań integrujących oddział szkolny (ułatwiających wzajemne poznanie, wzmacniających poczucie tożsamości klasowej, ustalających reguły zachowania w oddziale szkolnym i sposoby reagowania w sytuacjach trudnych), harmonogram planowanych działań, przewidywane efekty planowanych działań, - analizuje i omawia kolejność planowanych działań i ich przewidywany wpływ na relacje w oddziale szkolnym (pomiędzy uczniami oraz uczniami i wychowawcą).
Wdraża program prewencyjny dla oddziału szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> - wdraża zestawy zajęć i działań dla uczniów (w tym konspekty zajęć wychowawczych), - omawia współpracę z innymi osobami zaangażowanymi w opracowanie programu prewencyjnego.
Ewaluuje program prewencyjny dla oddziału szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje raport z wdrożonego programu prewencyjnego z uwzględnieniem: opisu zrealizowanych działań, zakresu, w jakim zrealizowane zostały cele programu, opinii uczniów na temat podjętych działań, odroczonych efektów wdrożonego programu, własnych refleksji dotyczących mocnych i słabych stron podjętych działań, - prezentuje raport z wdrożonego programu prewencyjnego, uwzględniając osiągnięte efekty, najważniejsze trudności i plany dalszych działań z oddziałem szkolnym, - analizuje raport z wdrożonego programu prewencyjnego.

Zestaw 2. Projektowanie i wdrażanie interwencji w przypadku występowania zachowań przemocowych w zależności od wyników diagnozy oddziału szkolnego	
Poszczególne efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji ich osiągnięcia
Diagnostuje oddział szkolny pod kątem występowania zachowań przemocowych	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zasady prowadzenia obserwacji w oddziale szkolnym, - wskazuje role uczniów w procesie przesładowania (na podstawie przykładowego opisu oddziału szkolnego), w tym przesładowców, asystentów, kibiców, biernych świadków, przyjaciół, wrogów, potencjalnych obrońców, - analizuje potencjalne powody incydentów przesładowczych, sytuacje wyzwalające i prowokujące te incydenty oraz zachowania poszczególnych uczniów, - wskazuje konsekwencje zachowań przemocowych dla dobrostanu oddziału szkolnego.
Dobiera program interwencyjny do sytuacji zdiagnozowanej w oddziale szkolnym	<ul style="list-style-type: none"> - proponuje rozwiązania w zakresie interwencji, uwzględniając zdiagnozowaną sytuację, i uzasadnia wybór przyjętych rozwiązań, - omawia modele, techniki i programy stosowane w Polsce i innych krajach z uwzględnieniem specyficznych warunków, w których mogą być zastosowane, - dobiera metody zapobiegania przemocy rówieśniczej do sytuacji zdiagnozowanej w oddziale szkolnym, - prezentuje zasady efektywnego wdrażania programu interwencyjnego, wskazując działania dla całego oddziału szkolnego oraz poszczególnych uczniów, - przedstawia oczekiwane efekty programu interwencyjnego, - omawia potencjalne trudności i zagrożenia podczas wdrażania programu interwencyjnego.
Wdraża działania interwencyjne w oddziale szkolnym	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje działania interwencyjne w sytuacji zdiagnozowanej w oddziale szkolnym, - uzasadnia dobor metod i technik zastosowanych w działaniach interwencyjnych, - omawia współpracę z innymi osobami zaangażowanymi w opracowanie programu prewencyjnego.
Ewaluuje program interwencyjny dotyczący przemocy w oddziale szkolnym	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje raport z wdrożenia programu interwencyjnego z uwzględnieniem: opisu zrealizowanych działań, zakresu, w jakim zrealizowane zostały cele programu, opinii uczniów na temat podjętych działań, odroczonych efektów wdrożonego programu, własnych refleksji dotyczących mocnych i słabych stron podjętych działań, - prezentuje opracowany raport z wdrożonego programu interwencyjnego, uwzględniając osiągnięte efekty, najważniejsze trudności i plany dalszych działań z oddziałem szkolnym, - analizuje raport z wdrożenia programu interwencyjnego, - opracowuje wnioski do dalszej pracy z danym oddziałem szkolnym.

6. Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap weryfikacji

1.1. Zestawy efektów uczenia się są sprawdzane wyłącznie za pomocą następujących metod: test teoretyczny, analiza dowodów i deklaracji, prezentacja multimedialna, obserwacja w warunkach symulowanych, wywiad swobodny.

1. Test teoretyczny (walidacja efektu uczenia się „Postępuje się wiedzą dotyczącą grupy rówieśniczej i jej dynamiki” oraz efektu uczenia się „Postępuje się wiedzą dotyczącą przemocy rówieśniczej” z zestawu efektów uczenia się 1).

2. Analiza dowodów i deklaracji w postaci analizy raportu zawierającego: diagnozę oddziału szkolnego, program prewencyjny, harmonogram realizacji programu prewencyjnego oraz raport z wdrożenia programu prewencyjnego (walidacja efektów uczenia się: „Przygotowuje charakterystykę oddziału szkolnego”, „Przygotowuje program prewencyjny dla oddziału szkolnego” oraz „Wdraża program prewencyjny dla oddziału szkolnego” z zestawu efektów uczenia się 1).

3. Prezentacja multimedialna dotycząca opracowanego raportu z wdrożenia programu prewencyjnego (walidacja efektów uczenia się „Wdraża program prewencyjny dla oddziału szkolnego” z zestawu efektów uczenia się 1).

4. Obserwacja w warunkach symulowanych: wykonanie zadania praktycznego na podstawie dostarczonego przez komisję walidacyjną opisu przypadku prześladowania różnicowego (walidacja efektów uczenia się: „Diagnostuje oddział szkolny pod kątem występowania zachowań przemocowych”, „Dobiera program interwencyjny do sytuacji zdiagnozowanej w oddziale szkolnym” oraz „Wdraża działania interwencyjne w oddziale szkolnym” z zestawu efektów uczenia się 2).

5. Wywiad swobodny – rozmowa z członkami komisji walidacyjnej (walidacja wszystkich efektów uczenia się z zestawu efektów uczenia się 1 i 2).

1.2. Zasoby kadrowe

Proces walidacji odbywa się przed komisją walidacyjną składającą się z trzech członków. Wszyscy członkowie komisji walidacyjnej muszą posiadać co najmniej wykształcenie wyższe (magisterskie) i co najmniej trzyletnie praktyczne doświadczenie w pracy z dziećmi lub młodzieżą w szkołach lub placówkach systemu oświaty (osoby takie jak: nauczyciel, dyrektor szkoły, psycholog lub pedagog szkolny). Ponadto co najmniej jeden członek komisji walidacyjnej musi posiadać stopień naukowy doktora (w dyscyplinie naukowej: psychologia, pedagogika) oraz udokumentowane doświadczenie w pracy naukowej w zakresie problematyki przemocy rówieśniczej.

1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne

Instytucja certyfikująca musi zapewnić salę z dostępem do komputera, projektora lub rzutnika oraz ekranu (do przeprowadzenia prezentacji multimedialnej). Walidacja może być, w całości lub w części, prowadzona zdalnie (on-line), pod warunkiem stosowania przez instytucję certyfikującą narzędzi on-line zapewniających wiarygodne sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie kwalifikacji rynkowej osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się. Narzędzia i metody stosowane w walidacji prowadzonej zdalnie powinny w szczególności umożliwiać identyfikację osoby przystępującej do walidacji, samodzielność pracy tej osoby i zabezpieczenie przebiegu walidacji przed ingerencją osób trzecich.

2. Etapy identyfikowania i dokumentowania

Instytucja certyfikująca musi zapewnić kandydatom dostęp do doradcy walidacyjnego.

Osoba pełniąca funkcję doradcy walidacyjnego powinna posługiwać się wiedzą dotyczącą:

- 1) profilaktyki i zapobiegania przemocy szkolnej i rówieśniczej;
- 2) metod walidacji dla danej kwalifikacji rynkowej;
- 3) systemu kwalifikacji zawodowych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) organizacji i funkcjonowania systemu oświaty w Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Warunki, jakie musi spełnić osoba przystępująca do walidacji

Posiadanie kwalifikacji pełnej co najmniej na 6 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji lub ukończenie studiów pierwszego stopnia.

Posiadanie kwalifikacji pedagogicznych niezbędnych do pracy w systemie oświaty (przygotowanie pedagogiczne w rozumieniu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli, Dz. U. z 2020 r. poz. 1289).

8. Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na dziesięć lat